

فهرست مطالب

مقدمه	۱۵
فصل اول: طفل بزهکار کیست و عکس العمل اجتماعی علیه وی چیست؟	۲۱
بخش اول: مسئولیت کیفری اطفال در ادوار مختلف	۲۴
الف: تحولات تاریخی:	۲۵
اول: شرایط مسئولیت اطفال در ایام باستانی:	۲۵
دوم: شرایط مسئولیت اطفال در مذاهب:	۲۸
سوم: شرایط مسئولیت اطفال بزهکار در مکتب کلاسیک:	۳۰
چهارم: شرایط مسئولیت کیفری اطفال در مکتب نئوکلاسیک	۳۲
پنجم: شرایط مسئولیت اطفال در مکتب تحقیقی	۳۴
بخش دوم: مسئولیت کیفری اطفال از نظر قانونی	۳۶
الف - محدوده سنی از نظر جرم شناسی	۳۶
اول - دوره کودکی	۳۷
دوم - دوران نوجوانی	۳۹
سوم - دوره جوانی	۴۲
چهارم - دوره بزرگسالی	۴۳
پنجم - دوره کهن سالی	۴۴
ب - محدوده سنی از نظر مقررات قانونی	۴۵
اول - رژیم قانون مجازات عمومی سال ۱۳۰۴	۴۷
۱ - اطفال کمتر از ۱۲ سال	۴۷
۲ - اطفال بین ۱۲ تا ۱۵ سال	۴۸
۳ - اطفال بین ۱۵ تا ۱۸ سال	۴۹
دوم - رژیم قانون تشکیل دادگاه اطفال بزهکار مصوب ۱۳۳۸	۵۱

۶. بزهکاری اطفال و نوجوانان

- ۱ - تصمیمات دادگاه در مورد اطفال ۶ تا ۱۲ سال ۵۳
- ۲ - تصمیمات دادگاه در مورد اطفال ۱۲ تا ۱۵ سال: ۵۴
- ۳ - تصمیمات دادگاه در مورد اطفال ۱۵ تا ۱۸ سال: ۵۵
- بخش سوم: عکس العمل جامعه در قبال اطفال بزهکار پس از پیروزی انقلاب اسلامی ... ۵۸
- مبحث اول: مسئولیت کیفری اطفال در قانون مجازات اسلامی ۵۹
- گفتار اول: حد بلوغ چیست ۵۹
- گفتار دوم: حد رشد چیست؟ ۶۷
- مبحث دوم: حد تمیز و عدم تمیز در اطفال چگونه است؟ ۷۶

فصل دوم: عکس العمل جامعه در قبال اطفال و نوجوانان بزهکار پس از

- پیروزی انقلاب اسلامی ۸۱
- بخش اول: تغییرات حاصله در قوانین ۸۱
- مبحث اول: تغییرات حاصله در قوانین ماهوی ۸۱
- گفتار اول: تغییرات حاصله در لایحه قانون تشکیل دادگاه‌های
- عمومی و قانون راجع به مجازات اسلامی ۸۲
- الف - لایحه قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی ۸۲
- ب - قانون راجع به مجازات اسلامی مصوب سال ۶۱ ۸۲
- گفتار دوم: قانون مجازات اسلامی ۸۳
- مبحث دوم: تغییرات حاصله در قوانین شکلی ۸۵
- گفتار اول: نقش پلیس در رابطه با جرایم اطفال و نوجوانان بزهکار ۸۷
- گفتار دوم: تعقیب جرایم در دادرسی اطفال و نوجوانان بزهکار ۸۹
- الف - قاعده شایستگی تعقیب ۹۱
- ب - موقوفی و تعلیق تعقیب اطفال و نوجوانان بزهکار ۹۳
- پ - میانجی‌گری در دادرسی اطفال و نوجوانان ۹۵
- گفتار سوم: تحقیقات مقدماتی ۹۹
- الف - محرمانه بودن تحقیقات ۱۰۲
- ب - غیرعلنی بودن تحقیقات ۱۰۳

فهرست مطالب □ ۷

پ - شناخت شخصیت طفل و نوجوان.....	۱۰۳
ت - نحوه احضار طفل یا نوجوان به دادر یا دادگاه	۱۰۹
بخش دوم: دادگاه اطفال و نوجوانان.....	۱۱۲
مبحث اول: تشکیلات و صلاحیت دادگاه‌های رسیدگی کننده به جرایم	
اطفال و نوجوان	۱۱۲
گفتار اول: دادگاه ویژه اطفال و نوجوانان	۱۱۴
الف - صلاحیت دادگاه ویژه	۱۱۵
ب - صلاحیت قاضی رسیدگی کننده.....	۱۱۹
پ - نحوه انتخاب مشاورین دادگاه	۱۲۱
گفتار دوم: دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان.....	۱۲۳
الف - تشکیلات.....	۱۲۳
ب - صلاحیت مرجع قضایی	۱۲۴
مبحث دوم: تشریفات رسیدگی	۱۲۵
گفتار اول: رسیدگی به نوع جرم ارتكابی	۱۲۵
الف - ملاک سنی	۱۲۵
ب - نحوه رسیدگی مستقیم و غیرمستقیم	۱۲۶
۱ - رسیدگی مستقیم.....	۱۲۶
۲ - رسیدگی غیرمستقیم	۱۲۸
پ - تشریفات رسیدگی مستقیم و غیرمستقیم به پرونده	۱۲۹
۱ - تشریفات رسیدگی مستقیم	۱۲۹
۲ - تشریفات رسیدگی غیرمستقیم	۱۳۰
مبحث سوم: برگزاری جلسه رسیدگی و اخذ تصمیمات مقتضی	۱۳۳
گفتار اول: نحوه برگزاری جلسه رسیدگی و ختم آن	۱۳۳
الف - دعوت طرفین دعوی.....	۱۳۳
ب - حضور طرفین و سایر افراد در دادگاه	۱۳۴
پ - اخذ آخرین دفاع	۱۳۵
گفتار دوم: اخذ تصمیمات	۱۳۵
الف - رویکرد و تدابیر قانون مجازات اسلامی نسبت به مسؤولیت کیفری	

۸. بزهکاری اطفال و نوجوانان

- اطفال و نوجوانان بزهکار ۱۳۶
- ۱ - تعیین سن عدم مسئولیت کیفری اطفال و نوجوانان بزهکار ۱۳۶
- ۲ - تعیین سن تمیز و عدم تمیز اطفال و نوجوانان بزهکار ۱۳۹
- ب - رویکرد و تدابیر قانون جدید در خصوص تعیین مجازات یا اقدامات تأمینی و تربیتی ۱۴۰
- مبحث چهارم: قانون حمایت از اطفال و نوجوانان ۱۴۷
- گفتار اول: تشکیلات سازمانی ۱۴۷
- الف - مداخله فوری قضائی به منظور پیشگیری از بزه‌دیدگی اطفال و نوجوانان ... ۱۴۸
- ب - ایجاد زمینه‌های همکاری با سایر نهادها ۱۴۹
- پ - احصاء دستگاه‌ها یا نهادهای همکاری کننده ۱۵۰
- ت - وظایف وزارت خانه‌ها و سازمان‌ها ۱۵۱
- گفتار دوم: جرائم و مجازات‌های مرتکبین جرائم علیه اطفال و نوجوانان ۱۵۳
- الف - بازداشتن از تحصیل ۱۵۳
- ب - ارتکاب جرائم توسط اشخاص حقیقی ۱۵۴
- ۱ - فراهم کردن موجبات فرار ۱۵۴
- ۲ - ایراد صدمات جسمی ۱۵۴
- ۳ - آزار جنسی ۱۵۵
- ۴ - جرائم ضدّ عفت و اخلاق عمومی ۱۵۵
- ۵ - قاچاق اطفال یا نوجوانان ۱۵۶
- ۶ - معاونت در ارتکاب جرائم علیه اطفال و نوجوانان ۱۵۷
- گفتار سوم - تحقیق، رسیدگی و تدابیر حمایتی ۱۶۰
- الف - رسیدگی به جرائم و دعاوی مربوط به دادگاه خانواده ۱۶۰
- ب - رسیدگی به جرائم و دعاوی مربوط به دادگاه کیفری ۱۶۲
- مبحث پنجم: قانون اصلاح و تربیت ۱۶۴
- گفتار اول - قانون‌های اصلاح و تربیت ۱۶۵
- الف - ساختار تشکیلاتی ۱۶۷
- ب - طبقه بندی و نگهداری ۱۶۸
- گفتار دوم - مدیریت رفتار و رسیدگی به تخلفات ۱۷۱

فهرست مطالب □ ۹

الف - مدیریت رفتار	۱۷۱
ب - رسیدگی به تخلفات	۱۷۲
گفتار سوم - برنامه‌های بازاجتماعی	۱۷۳
الف - بهداشت، درمان و سلامت روان	۱۷۳
ب - حریم خصوصی و ارتباط با جامعه	۱۷۵
پ - خدمات پس از خروج	۱۷۵
ت - قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست	۱۷۷
فصل سوم: انواع جرایم ارتكابی اطفال و نوجوانان	۱۸۵
بخش اول: جرایم بر ضد اشخاص	۱۸۶
گفتار اول: اعمال منافی عفت	۱۸۶
گفتار دوم: ایراد جنایت	۱۹۹
الف - ایراد جنایت بر عضو توسط اطفال و نوجوانان بزه‌کار	۲۰۰
ب - ایراد جنایت بر نفس	۲۰۵
۱ - علل و ارتكاب قتل عمدی	۲۰۶
۲ - عکس العمل جامعه در قبال جنایت‌های عمدی و غیرعمدی اطفال و نوجوانان	
بخش دوم: ارتكاب جرایم علیه اموال و یا نظم عمومی جامعه	۲۱۳
مبحث اول: جرایم بر ضد اموال	۲۱۳
گفتار اول: سرقت ارتكابی توسط کودکان و نوجوانان	۲۱۳
گفتار دوم: تخریب اموال دیگران	۲۲۲
مبحث دوم: جرایم علیه نظم عمومی جامعه	۲۲۴
گفتار اول: اعتیاد به مواد مخدر و روان گردان	۲۲۵
الف - مواد مخدر و آثار آن	۲۲۵
اول - هروئین و آثار آن	۲۲۵
دوم - کوکائین و آثار آن	۲۲۶
سوم - حشیش و آثار آن	۲۲۷

۱۰. بزهکاری اطفال و نوجوانان

- ۲۲۷ ب - اعتیاد کودکان و نوجوانان.
- ۲۳۲ گفتار دوم، تکدی‌گری و ولگردی
- ۲۳۵ گفتار سوم: جرایم منکراتی
- ۲۳۵ الف - بدحجابی
- ۲۳۶ ب - موسیقی مبتذل
- ۲۳۷ پ - برگزاری و شرکت در مجالس لهو و لعب
- ۲۳۹ ت - رانندگی بدون پروانه رسمی
- ۲۴۳ فصل چهارم: علل ارتکاب جرایم اطفال و نوجوانان.
- ۲۴۶ بخش اول: عوامل بزه‌زای داخلی
- ۲۴۷ مبحث اول: وراثت
- ۲۴۹ گفتار اول: وراثت و کروموزوم
- ۲۵۱ الف - اختلالات کروموزومی و اثرات آن
- ۲۵۱ ۱ - منگولیسیم «MONGOLISM» یا سندروم داون «DOWN'S SYNDROM»
- ۲۵۱ ۲ - سندرم ترنر «TURNER SYNDROM»
- ۲۵۲ ۳ - سندروم کلاین فلتز «KLEIN FELITER SYNDROM»
- ۲۵۳ ۴ - زن و کروموزوم اضافی
- ۲۵۳ ۵ - مرد و کروموزوم اضافی
- ۲۵۴ ب - وراثت و عامل RH
- ۲۵۵ گفتار دوم: عوامل ذاتی غیرارثی
- ۲۵۵ الف - عوامل مربوط به دوران حاملگی
- ۲۵۶ ۱ - سن مادر
- ۲۵۶ ۲ - سوء تغذیه
- ۲۵۷ ۳ - تأثیر داروهای شیمیایی
- ۲۵۸ ۴ - تأثیر الکل، مواد مخدر و مواد روان گردان
- ۲۵۹ ب - بیماری‌های مادر در دوران بارداری
- ۲۶۰ ۱ - مردان هم جنس گرا

فهرست مطالب □ ۱۱

۲ - معتادان به مواد مخدر تزریقی	۲۶۱
۳ - بیماران مبتلی به هموفیلی	۲۶۱
۴ - حالات هیجانی عاطفی مادر:	۲۶۲
۵ - تأثیر تشعشعات رادیواکتیو	۲۶۳
پ - عوامل مربوط به دوران زایمان	۲۶۳
مبحث دوم: اختلالات روانی	۲۶۴
گفتار اول: نظریه فلاسفه و دانشمندان در مورد تن و روان	۲۶۴
الف - نهاد «ID»	۲۶۵
ب - من «EGO»	۲۶۷
پ - فراخود «SUPER EGO»	۲۶۸
گفتار دوم: تأثیر اختلالات روانی در بزهکاری اطفال و نوجوانان	۲۶۹
الف - کاناها	۲۶۹
ب - کالیوها	۲۷۰
پ - کودکانها	۲۷۰
بخش دوم: عوامل بزه‌زاری خارجی	۲۷۲
مبحث اول: مشکلات ناشی از زندگی خانوادگی	۲۷۳
گفتار اول: آلودگی خانواده	۲۷۶
الف - خانواده نامتعادل	۲۷۶
ب - اعتیاد اعضای خانواده	۲۷۸
گفتار دوم: ناسازگاری و نابسامانی‌های موجود در خانواده	۲۸۱
الف - تقلیدپذیری	۲۸۱
ب - کمبود محبت	۲۸۲
پ - اختلاف خانوادگی	۲۸۵
گفتار سوم: قیود خانوادگی	۲۸۷
الف - دیدگاه فرهنگی	۲۸۷
ب - اشتغال به کار مادر	۲۸۹
پ - عدم حضور پدر در خانواده	۲۹۱
ت - فقدان والدین	۲۹۲

۱۲ ▣ بزهکاری اطفال و نوجوانان

۲۹۳	۱ - فوت والدین
۲۹۵	۲ - طلاق و جدایی والدین
۲۹۸	مبحث دوم: مشکلات ناشی از عوامل اجتماعی
۲۹۸	گفتار اول: محیط اجتماعی
۲۹۹	الف - محیط فرهنگی
۳۰۲	ب - محیط طبیعی
۳۰۴	پ - محیط اقتصادی
۳۰۶	گفتار دوم: تأثیر وسایل ارتباط جمعی
۳۰۷	الف - تأثیر سینما و تلویزیون
۳۱۰	ب - تأثیر مطبوعات و نشریات
	مبحث سوم: به کارگیری روش‌های لازم جهت پیشگیری از وقوع جرایم
۳۱۲	اطفال و نوجوانان
۳۱۳	گفتار اول: ایجاد محیطی آرام و سالم در خانواده
۳۱۳	اول - برقراری دوستی و تفاهم بین والدین
۳۱۴	دوم - همبازی شدن با کودک و نوجوان
۳۱۴	سوم - احتراز از رقابت در جلب محبت فرزندان
۳۱۶	چهارم - عدم ایجاد ناسازگاری در محیط خانواده
۳۱۶	پنجم - عدم پرخاشگری والدین نسبت به خود و یا نسبت به فرزندان
۳۱۷	ششم - پرورش حس اعتماد به نفس
۳۱۸	هفتم - حفظ شخصیت فرزندان
۳۱۹	هشتم - مشورت با فرزندان
۳۱۹	نهم - ابزار مهر و محبت به فرزندان
۳۲۰	دهم - تأمین محیط مسکن مناسب
۳۲۱	یازدهم - جلوگیری از تحریک جنسی فرزندان
۳۲۳	دوازدهم - تأمین نیازهای مادی و معنوی
۳۲۵	گفتار دوم: تأمین آموزش و پرورش مناسب
۳۲۵	اول - نقش مدرسه در پیشگیری از بزهکاری
۳۲۷	دوم - نقش معلم در پیشگیری از بزهکاری

فهرست مطالب □ ۱۳

نتیجه کوتاه.....	۳۳۰
فهرست منابع و مآخذ.....	۳۳۲
الف - کتب.....	۳۳۲
ب - مقالات و نشریات.....	۳۳۶
پ - رساله و پایان نامه ها.....	۳۳۶
انگلیسی.....	۳۳۷